

P.Z. br. 6

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/16-12/10
Urbroj: 50301-04/12-16-9
Zagreb, 13. travnja 2016.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Priljeno: 13-04-2016		
Klasifikacijska oznaka: 140-01/16-01/01		Org. Jod. 65
Uredbeni broj: 50-16-04		Pril. Vrij.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju (predlagatelji: Klub zastupnika SDP-a i Klub zastupnika HSU-a i Nezavisne liste Stipe Petrine i nezavisnih zastupnika) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 140-01/16-01/01, urbroja: 65-16-03, od 25. veljače 2016. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/13), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju (predlagatelji: Klub zastupnika SDP-a i Klub zastupnika HSU-a i Nezavisne liste Stipe Petrine i nezavisnih zastupnika), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju, koji su predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijeli Klub zastupnika SDP-a i Klub zastupnika HSU-a i Nezavisne liste Stipe Petrine i nezavisnih zastupnika, aktom od 23. veljače 2016. godine, iz sljedećih razloga:

Člankom 84. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 33/15 i 93/15, u daljnjem tekstu: ZOMO), propisano je da, kada je osiguranik tijekom kalendarske godine ostvario naknadu plaće prema kojoj je propisana obveza obračunavanja doprinosa prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja, za izračun vrijednosnih bodova uzima se iznos naknade, odnosno osnovice prema kojoj su obračunati doprinosi (stavak 1.). Nadalje, propisano je da se iznimno, kada je osiguranik ostvario naknadu plaće zbog privremene nesposobnosti za rad prema propisima o zdravstvenom osiguranju u razdoblju do 31. prosinca 1998. godine, za to razdoblje uzimaju prosječni vrijednosni bodovi iz razdoblja u kojem je osiguranik ostvario plaću, odnosno osnovicu osiguranja (stavak 2.).

Za svaku pojedinu godinu osiguranja uzimaju se u obračun plaće, odnosno osnovice iskazane u skladu s definicijom plaće prema propisima koji su važili za pojedinu kalendarsku godinu u kojoj je ostvarena plaća, odnosno naknada plaće, kao i osnovica osiguranja. Vrijednosni bodovi utvrđuju se u skladu s člankom 81. ZOMO-a na temelju plaća i osnovica osiguranja ostvarenih nakon 1. siječnja 1970. godine. Držeći se načela uzajamnosti te odredbi kojima se propisuju temeljne osnove za izračun mirovine, kao i uvjeti za stjecanje prava na davanja iz sustava mirovinskog osiguranja te njihova razina, cijeli je sustav usklađen s aktualnim gospodarskim mogućnostima.

Predlagatelji predmetnog Prijedloga zakona predlažu dopunu članka 84. ZOMO-a, na način da se tijekom korištenja naknade plaće zbog korištenja roditeljnog, odnosno roditeljskog dopusta za izračun vrijednosnih bodova uzima svota plaće, odnosno naknada plaće koju je osiguranik ostvario u prethodnoj godini u kojoj je započelo korištenje roditeljnog, odnosno roditeljskog dopusta, ako je to za korisnika povoljnije.

S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske napominje da se predloženom dopunom za navedenu kategoriju osiguranika predlaže povoljniji izračun mirovine u odnosu na sadašnji izračun, što znači povećanje potrebnih sredstava za isplatu mirovina. Stoga Vlada nije suglasna s ocjenom predlagatelja da za provedbu predloženog zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu. Također, potrebno je istaknuti da je iz državnog proračuna osigurano preko 15 milijardi kuna za isplatu mirovina, budući da prihodi prikupljeni od doprinosa nisu dostatni za isplatu mirovina, te je nedovoljan iznos za mirovine jedan od glavnih uzroka velikog proračunskog deficita i javnog duga.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da predloženi zakon nije prihvatljiv zbog njegove retroaktivne primjene koja bi proizašla predloženom dopunom i ne bi bila u skladu s načelom pravne sigurnosti i principom vladavine prava, kao osnovnim principima Ustava Republike Hrvatske. Posljedično, te bi mirovine zbog porasta prosječnog vrijednosnog boda imale tendenciju porasta, što bi ovisno o broju tako ostvarenih mirovina u narednom razdoblju utjecalo i na potrebu osiguranja dodatnih financijskih sredstava za provedbu zakona. Procjenjuje se da bi predložena dopuna članka 84. ZOMO-a dovela do povećanja rashoda za mirovine za 50.000,00 kuna u 2016., za 200.000,00 kuna u 2017. i za 400.000,00 kuna u 2018. godini. Procjena efekta dopune ZOMO-a u 2030. godini je povećanje rashoda za mirovine za 42 milijuna kuna godišnje.

U odnosu na navedeno, Vlada Republike Hrvatske ističe da se mirovinski sustav generacijske solidarnosti, između ostalog, temelji na načelu uzajamnosti prema kojemu o visini ulaganja svakog pojedinog osiguranika ovisi i visina primanja iz mirovinskog osiguranja. Visina mirovine ovisi o visini plaće, odnosno naknade plaće na koju su obračunati i uplaćeni doprinosi i o dužini mirovinskog staža osiguranika koji se uzima za obračun mirovina. U tom vremenu doprinosi za mirovinsko osiguranje uplaćuju se prema visini naknade plaće, koja je u većini slučajeva za navedene kategorije osiguranika niža od plaće zaposlene osobe, što u konačnici znači da će i mirovina biti niža u odnosu na pretpostavku da do dopusta nije došlo, odnosno da je osoba nastavila raditi i da je za to vrijeme uplaćivala i doprinose prema visini plaće. Međutim, ovdje treba imati na umu i prava osoba (žena) koje su nezaposlene i izvan sustava rada (osobe na redovnom školovanju i studentice) i njihov materijalni položaj u odnosu na mirovinu. Stoga Vlada Republike Hrvatske smatra da navedenim prijedlogom nije ponuđeno cjelovito rješenje i nisu obuhvaćene sve kategorije osiguranika, što u kontekstu privremene spriječenosti žene za rad zbog poroda znači

diskriminaciju nezaposlenih i žena izvan sustava rada koje bi, da su radile i ostvarivale plaću, uplaćivale i veće iznose doprinosa i u konačnici imale veću mirovinu.

Osim toga, ponuđeno rješenje predlagatelja u suprotnosti je s načelom uzajamnosti na kojem počiva mirovinski sustav međugeneracijske solidarnosti, jer se predloženim većim mirovinama, bez uplate doprinosa razmjerno visini koju žele postići, odnosno za koliko mirovine žele povisiti, ne nudi ni socijalni ni demografski poticaj, odnosno ne potiče obitelji s više djece i ne čini nikakva razlika u odnosu na broj djece.

Vlada Republike Hrvatske smatra demografski razvoj Republike Hrvatske ključnim nacionalnim prioritetom, no mišljenja je da ovako utvrđeni prijedlog dopune ZOMO-a nije prihvatljiv budući da problem neadekvatnih plaća navedene kategorije osiguranika, koji utječe i na visinu njihove mirovine, treba riješiti cjelovito, povoljnijim uređenjem njihovih prava iz radnog odnosa za vrijeme rodiljnog, odnosno roditeljskog dopusta. S tim u vezi, a s obzirom na složenost materije, Vlada Republike Hrvatske će predložiti cjelovita rješenja, uređena prvenstveno pravima iz radnog odnosa (veće naknade i veća uplata doprinosa) i potporama dugoročnog poboljšanja demografskog kretanja, što će na kraju rezultirati i mirovinskim poticajima, naročito prema navedenim kategorijama osiguranika s više djece.

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske ne podržava donošenje predmetnog Prijedloga zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila prim. dr. sc. Nadu Šikić, dr. med., ministricu rada i mirovinskoga sustava, mr. sc. Antu Vučića, zamjenika ministrice rada i mirovinskoga sustava, te Marinka Papugu, pomoćnika ministrice rada i mirovinskoga sustava.

PREDSJEDNIK
Tihomir Orešković

